

## **Notitie “van oud naar nieuw”**

*Deel A:*

*Van interimbeleid naar structuurvisie en verordening, de verschillen op een rij*

## 1. Inleiding

De Wet ruimtelijke ordening die per 1 juli 2008 van kracht is, heeft als uitgangspunt 'lokaal wat kan, centraal wat moet'. Voor de provincie Zuid-Holland is dit vertaald in 'lokaal wat kan, provinciaal wat moet'. Vooraf zal de provincie haar provinciaal belang kenbaar moeten maken en moeten aangeven hoe zij dit gaat realiseren.

Een andere manier van sturen vertaalt zich in een ander type sturingsdocument. De streekplannen en regels voor ruimte waren bedoeld voor het toetsen van ruimtelijke plannen. De ontwerpstructuurvisie en voorontwerpverordening zijn bedoeld om vooraf provinciale belangen te benoemen en daar regelgeving voor te formuleren. In plaats van vier streekplannen heeft de provincie straks één provinciale structuurvisie en één verordening Ruimte. De ontwerpstructuurvisie en voorontwerpverordening zijn andere documenten dan streekplannen en regels voor ruimte, waardoor dus een één op één vergelijking lastig is te maken.

In deze notitie wordt een toelichting gegeven op algemene verschillen tussen het beleid op basis van de WRO en het nieuwe beleid. Het gaat hier enerzijds om wat meer inhoudelijke hoofdlijnen en anderzijds om meer ondergeschikte wijzigingen. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat, hoewel getracht wordt een zo volledig mogelijk beeld te schetsen, het mogelijk is dat bepaalde wijzigingen in deze notitie niet, dan wel onvoldoende worden benoemd. De Provinciale Structuurvisie en de Verordening Ruimte zijn de leidende documenten, dit document dient slechts ter toelichting op deze documenten.

## 2. Van interimbeleid naar structuurvisie en verordening

### 2.1 Inleiding

Bij de totstandkoming van de structuurvisie en de verordening is er bewust voor gekozen zoveel als mogelijk voort te borduren op het bestaande ruimtelijk beleid, in het licht van het gedachtegoed van de Wet ruimtelijke ordening. Dit beleid is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie Zuid-Holland 2020 (2004), de streekplannen Zuid-Holland Zuid (2000), -West (2003), -Oost (2003) en Rijnmond (2005), alle bijbehorende herzieningen en uitwerkingen en de Nota Regels voor Ruimte (2006). Belangrijk argument hiervoor is het feit dat er sprake is van relatief actueel beleid dat voldoende antwoord geeft op de ruimtelijke vraagstukken die voorliggen. Daarnaast zou een te grote koerswijziging afbreuk zou doen aan de inzet die de afgelopen jaren al is gepleegd op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling in Zuid-Holland.

De provincie zet zich al een aantal jaren in op het uitvoeren van de volgende grote integrale gebiedsontwikkelingsprojecten:

- o Zuidplaspolder
- o As Leiden Katwijk
- o Integrale Ontwikkeling Delft Schiedam
- o Oude Rijnzone
- o Project Mainportontwikkeling Rotterdam
- o Kustontwikkeling
- o Hof van Delfland

Deze integrale projecten passen prima in het ruimtelijk beleid van de Provinciale Structuurvisie en worden dan ook gecontinueerd.

### 2.2 Interimbeleid Wro

De kenmerken van het bestaande ruimtelijk beleid (zoals vastgelegd in het interimbeleid Wro) zijn per beleidsveld in onderstaande tabel vastgelegd.

| Beleidsveld   | Bestaand provinciaal beleid (tot 2020)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|---------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Wonen</b>  | <ul style="list-style-type: none"><li>• Stedelijk gebied en uitleglocaties zijn in streekplannen vastgelegd</li><li>• Compact bouwen: de ambitie om via verstedelijkingsafspraken (80% binnenstedelijk), bebouwingscontouren en percentages voor bouwen in bestaand stedelijk gebied (met uitzondering van Streekplan Zuid-Holland Zuid en RR2020). Voor Groene Hart (50 % binnen bestaand stedelijk gebied en 100% van vervangende nieuwbouw)</li><li>• Contouren kunnen via streekplanherziening worden aangepast</li><li>• Bouwen buiten contour toegestaan in kader van landgoederen regeling, ruimte voor ruimte regelingen (glastuinbouw), zoeklocaties landelijk wonen</li></ul> |
| <b>Werken</b> | <ul style="list-style-type: none"><li>• Bedrijventerreinen (HMC categorie) vastgelegd in streekplan</li><li>• Locaties van bedrijventerreinen zijn in streekplannen vastgelegd</li><li>• Compensatiebeginsel natte bedrijventerreinen</li><li>• Herstructurering bedrijventerreinen</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |

| <b>Beleidsveld</b>               | <b>Bestaand provinciaal beleid (tot 2020)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Voorzieningen en kantoren</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Locatiebeleid kantoren (knopenbeleid en stedenbaan)</li> <li>• Bedrijvenlocaties op streekplankaarten</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Recreatie</b>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Recreatie om de Stad</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Infrastructuur</b>            | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Infrastructuur vastgelegd in streekplan</li> <li>• Betere bereikbaarheid door afstemming tussen functiewaarde en vervoerswaarde</li> <li>• Inzet op OV en fiets</li> <li>• Zuidvleugernet</li> <li>• Uitbouwen fietsnetwerk</li> <li>• Ontbrekende schakels hoofdwegennet realiseren (A4 Midden Delfland, A13-A16)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Landbouw</b>                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Landbouwgebieden vastgelegd in streekplan</li> <li>• Landbouw als drager van landelijk gebied <ul style="list-style-type: none"> <li>◦ Beperkingen verkaveling en bebouwing streekplannen</li> <li>◦ Subsidieregelingen: SAN en ILG</li> </ul> </li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Glastuinbouw</b>              | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Greenports en andere glastuinbouwlocaties vastgelegd in streekplan</li> <li>• Voldoende ruimte reserveren voor glastuinbouw (5800 ha)</li> <li>• Concentreren van glas en saneren van verspreide locaties</li> <li>• Transformatie glastuinbouwgebieden (sanering van glas: ruimte voor ruimteregeling, modernisering, duurzaam)</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Bollenteelt</b>               | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bollenteelt vastgelegd in streekplan</li> <li>• Sturen op in stand houden areaal (2700 ha)</li> <li>• Bollengerelateerde bedrijvigheid concentreren op agrobusinessparks</li> <li>• Beperkte ruimte voor glastuinbouw in Bollenstreek</li> <li>• Behoud areaal glastuinbouw in de Bollenstreek</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Water</b>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bescherming grondwaterbeschermingsgebieden via streekplannen</li> <li>• In de driehoek provincie, waterschap en gemeenten kaders voor (tot 2015):</li> <li>• Veiligheid</li> <li>• Op orde brengen bestaande dijken</li> <li>• Reserveringsstrook bij keringen</li> <li>• Waterbeheer (kwaliteit en kwantiteit)</li> <li>• Drinkwater beschermingsgebieden</li> <li>• Verdrogingsproblematiek aanpakken (Topgebieden)</li> <li>• Afstemming water en ruimtegebruik</li> <li>• Integratie aanpak van de kust binnenwaarts (recreatie en natuur) gekoppeld aan kwaliteit</li> <li>• Peilbeheer veenweide: gemiddeld 60 cm</li> <li>• Doorspoelen eilanden (in verband met verzilting)</li> </ul> |

| Beleidsveld            | Bestaand provinciaal beleid (tot 2020)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Milieu</b>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Locaties op streekplankaart</li> <li>• Basiskwaliteit (implementatie nationaal beleid): <ul style="list-style-type: none"> <li>o Geluid</li> <li>o Luchtkwaliteit</li> <li>o Externe veiligheid</li> <li>o Donkerte</li> </ul> </li> <li>• Duurzame energie: <ul style="list-style-type: none"> <li>o 350 Mw windenergie in 2020, 1000 MW in 2040 diverse locaties (onder meer in Groene Hart: lijnvormige opstellingen)</li> <li>o Aanleg warmtenet (wanneer gereed)</li> </ul> </li> <li>• Gebiedsgericht milieubeleid: via de 7 regionale ruimtelijke ontwikkelingsprojecten</li> </ul> |
| <b>Cultuurhistorie</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bescherming van cultuurhistorische waarden via streekplannen</li> <li>• Topgebieden</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Natuur</b>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Bescherming van natuurgebieden via streekplannen</li> <li>• Realiseren P EHS</li> <li>• Realiseren Natura 2000 doelen</li> <li>• Weidevogels en ganzen</li> <li>• Beschermen A+/ANL gebieden</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

### 2.3 Sturing op uitvoering

De Wro vraagt een andere rol en inzet van de provincie op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling van Zuid – Holland. Deze rol is fundamenteel anders dan de rol onder de WRO, waarin de provincie toch vooral met toelatingsplanologie bezig was en in mindere mate ontwikkelend bezig was. Met deze structuurvisie wordt met het verleden gebroken en wordt een nieuwe weg ingeslagen. In de structuurvisie wordt de volgende sturingsfilosofie gehanteerd.

- verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij het meest geschikte bestuursniveau;
- in beginsel heeft een gemeente beleidsvrijheid om de functie en gebruiksmogelijkheden van gronden te bepalen en juridisch te verankeren;
- de provincie beschikt over bevoegdheden om de gemeentelijke beleidsvrijheid vooraf in te kaderen en indien nodig achteraf in te grijpen in gemeentelijke ruimtelijke besluiten;
- de bevoegdheid van de provincie beperkt zich tot haar eigen belang.

#### Gemeenten

‘Lokaal wat kan’ betekent vertrouwen geven aan gemeenten. Gemeenten zijn voor een groot deel verantwoordelijk voor de realisering van de ruimtelijk beleid. Zij vormen daarom een belangrijke partner voor de provincie. De structuurvisie biedt kaders, maar minstens zo belangrijk en effectief is om gezamenlijk de uitvoering op te pakken. Bij strijdige doelstellingen moeten provincie en gemeenten met elkaar zorgen voor een goede inrichting van de provincie. Dit betekent in gezamenlijkheid met elkaar werken, met respect voor het verschil in rollen en positie.

### Regio's

Ruimtelijke ordening voor de provincie gaat over opgaven die regionaal zijn. De provincie stuurt op de samenhang, de verbindingen en de verdeling van functies over de provincie. Bijvoorbeeld regionale verdeling van bedrijventerreinen of woningbouwlocaties. Afstemming op regionaal niveau is hiervoor gebruikelijk en wenselijk. In de Wet ruimtelijke ordening zijn geen uitspraken gedaan over de rol van de regio. In de praktijk is regionale afstemming wenselijk en belangrijk voor het maken van afwegingen in de ruimtelijke ordening in Zuid-Holland.

Intergemeentelijke structuurvisies zijn dus belangrijk voor de ruimtelijke ontwikkeling van Zuid-Holland. Voor de provincie hebben deze regionale visies als zelfstandig kader geen status. Wel kan na besluitvorming delen of het geheel van de visie in de provinciale structuurvisie en verordening verwerkt worden en dan maken deze dus deel uit van provinciaal beleid.

De provincie zal actief betrokken worden bij de opstelling van de regionale structuurvisies. Uitgangspunten bij de inzet van de provincie en de gemeenten zijn:

- o de inhoudelijke inzet van de provincie is gericht op de provinciale belangen zoals deze zijn opgenomen in de provinciale structuurvisie;
- o er wordt een proces vormgegeven met heldere besluitvorming met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden en een proces dat efficiënt is en recht doet aan de samenwerking

Over dit proces zal samen met de gemeenten werkafspraken worden gemaakt. Deze afspraken zouden ook kunnen gelden voor gemeentelijke structuurvisies die de provinciale belangen raken.

Stadsregio Rotterdam en Stadsgewest Haaglanden zijn als WGR+ regio vervoersautoriteit voor de regio en hebben de wettelijke verantwoordelijkheid voor het verkeer- en vervoersbeleid en het beleid voor wonen en kantoren.

### Verordening Ruimte

In het licht van de sturingsfilosofie is in de verordening zoveel als mogelijk de verantwoordelijkheid en afwegingsruimte bij gemeenten neergelegd en terughoudend omgegaan met ontheffingen. Alleen die zaken die uit de AMvB Ruimte voortkomen of het noodzakelijk maken dat GS een nadere afweging maken, zijn als ontheffing opgenomen. Verder zijn in de verordening onderwerpen geschrapt wanneer deze al op andere wijze zijn geborgd.

### Uitvoeringsstrategie en -programma

Gelet op de wens om meer te sturen op uitvoering is in hoofdstuk 5 van de visie de uitvoeringsstrategie benoemd. De streekplannen kenden een dergelijk hoofdstuk niet, vaak werd impliciet gestuurd op uitvoering (door middel van kernpunten, structurerende elementen en concrete beleidsbeslissingen). Het opstellen van de uitvoeringsstrategie en het opstellen van een uitvoeringsprogramma zorgt er voor dat zichtbaarder wordt hoe de provincie haar belangen wil borgen (geld, instrumentarium, etc.). Ook dit is een wijziging ten opzichte van de sturing door middel van de streekplannen en de nota Regels voor Ruimte.

## 2.4 Inhoudelijke thema's

In algemene zin kan worden gesteld dat de inhoudelijke verschillen tussen het vigerende en het nieuwe beleid voortkomen uit een drietal uitgangspunten. Zoals gesteld vormt de gewijzigde sturingsfilosofie een wezenlijke oorzaak. Daarnaast is er sprake van actualisatie die ook zonder koerswijzigingen zouden worden doorgevoerd, dit zijn kleine aanpassingen. Tenslotte zijn er aanscherpingen in het beleid. Belangrijkste verschillen zijn:

1. Meer nadruk op compacte verstedelijking en verbinden van verstedelijking met mobiliteit;
2. Meer sturen op ruimtelijke kwaliteit;
3. Meer sturing op de rol van de landbouw als beheerder van het landschap;
4. Het gebruik van de SER-ladder als ordenend principe.

In het navolgende worden een aantal inhoudelijke thema's benoemd waarbinnen bovengenoemde koerswijzigingen worden uitgewerkt.

### Verstedelijking

Op het gebied van verstedelijking wordt nadrukkelijk ingezet op continuering van het bestaande beleid. Dit houdt in dat:

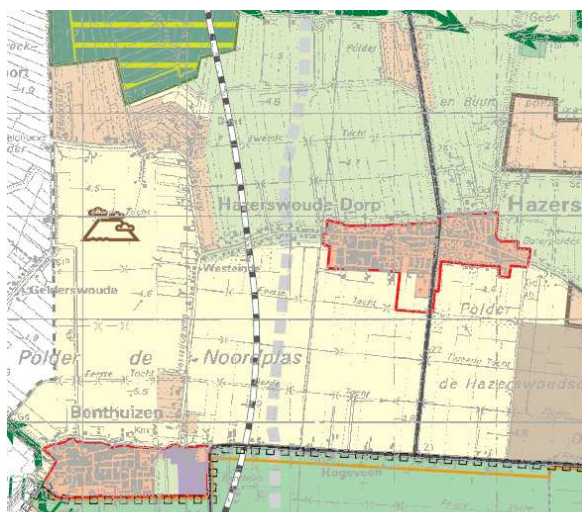
- o sturing van verstedelijking provinciebreed plaats zal vinden op basis van contouren;
- o de ambitie is om 80% van de verstedelijkingsopgave in de Zuidvleugel binnen het binnen deze contouren liggende bestaand bebouwd gebied plaats te vinden;
- o bestaande grootschalige verstedelijkingslocaties zoals de Zuidplaspolder en Valkenburg worden overgenomen op de functiekaart;
- o de bestaande transformatiegebieden worden overgenomen, inclusief de bijbehorende randvoorwaarden. Uitzondering hierop vormen transformatiegebieden waarover inmiddels besluitvorming heeft plaatsgevonden dan wel waarover anderszins voldoende duidelijkheid bestaat over het toekomstbeeld.

Met het continueren van dit beleid worden gemaakte afspraken gerespecteerd.

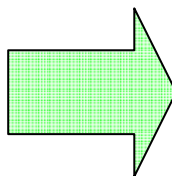
### Landelijk gebied.

Om goed in te kunnen springen op de ontwikkelingen in het landelijk gebied is er voor gekozen het in de streekplannen Oost en West gehanteerde onderscheid tussen Agrarisch Gebied en Agrarisch Gebied plus (A+) te vervangen door een onderscheid in aanduidingen voor Agrarisch Landschap. Hierin is afhankelijk van de specifieke lokale situatie de onderverdeling gemaakt in agrarisch landschap, inspelen op bodemdaling en inspelen op verzilting. Op onderstaande kaartbeelden is een en ander inzichtelijk gemaakt. Hiermee is er sprake van een meer generieke benadering van het landelijk gebied, in combinatie met een meer gebiedsspecifiek ontwikkelingsperspectief.

De toekomst van de landbouw is onderwerp van discussie. Daarom is het opstellen van een landbouwvisie op de onderzoeksagenda geplaatst.



Kaart 1. Uitsnede streekplan Zuid – Holland Oost  
De verschillende kleuren duiden op het onderscheid A / A+



Kaart 2. Uitsnede functiekarte Provinciale Structuurvisie  
Het kleurgebruik duidt op een meer generieke benadering van het landelijk gebied

### Provinciale Landschappen

In de PSV zijn Provinciale Landschappen benoemd. Voor deze gebieden wordt ingezet op verbindingen van en naar de stad, op verbindingen tussen de landschappen onderling, verbrede landbouw en recreatie. Zij gelden als voorzieningen voor het nabijgelegen stedelijk gebied. Recreatieve knooppunten en netwerken worden ontwikkeld. Een integrale gebiedsontwikkeling zal worden opgezet om nader invulling te geven aan deze nieuwe provinciale opgave. In het uitvoeringsprogramma zal nader in worden gegaan op de rol die de provincie in deze gebieden op zich zal nemen.

### Panorama's

Het Rijk heeft langs rijkswegen panorama's vastgesteld die de openheid van het landschap moeten veiligstellen. In de structuurvisie zijn deze snelwegpanorama's overgenomen en zijn er langs spoorwegen ook OV-panorama's benoemd. Dit is nieuw provinciaal beleid dat de openheid van het landschap op die locaties moet benadrukken en behouden. Op onderstaand kaartbeeld is een voorbeeld van een OV – panorama weergegeven.



Kaart 3. Uitsnede kwaliteitskaart, OV – Panorama Delft – Rotterdam.  
De gele lijn geeft de ligging van het panorama weer.

### Greenports

Voorheen werden de Greenports (glas-, bollen- en boomteelt) vooral als agrarische functie beschouwd. Gestuurd werd op het totale areaal teeltgebied met een glas, bollenteelt of boomteelt functie. De Greenports zijn in ruimtelijke zin echter niet vergelijkbaar met de traditionele vormen van agrarische bedrijvigheid, zodat het gewenst is voor een andere, meer



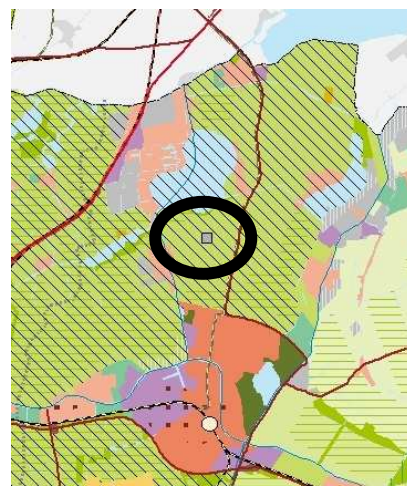
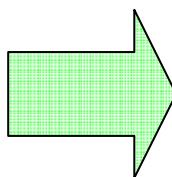
economische benadering te kiezen. In de structuurvisie worden deze gebieden daarom nu als economisch cluster benaderd waarin de samenhang tussen de hoofdfunctie en de ondersteunende activiteiten belangrijk is. Zo is er binnen de greenport meer ruimte voor de aan die greenport gerelateerde bedrijvigheid. Dit gaat samen met het sturen op intensivering van het ruimtegebruik om het teeltareaal te behouden.

Concreet houdt dit het volgende in:

- Glastuinbouwgebieden zijn van een agrarische aanduiding omgezet in de aanduiding glastuinbouwbedrijfsgebied/glas en te transformeren glas. Hiermee is nadrukkelijk de koppeling met het agrarische gebied losgelaten en wordt vooral de focus gelegd op de economische functie.
- De aanduiding Zoeklocatie glastuinbouw is toegevoegd op Goeree-Overflakkee en in gemeente Kaag en Braassem;
- De glastuinbouwgebieden die geen deel uit maken van de Greenport maar die wel als duurzaam glastuinbouwgebied worden gezien zijn aangegeven als Glastuinbouwgebied;
- De Locatie Nieuw Amstel Oost in Nieuwkoop is met 50 hectare bruto uitgebreid;
- De Noordse Buurt is niet langer aangemerkt als glastuinbouwconcentratiegebied maar als natuurgebied (als gevolg van de transformatie tot natuur van dit gebied);
- De locatie in de Polder Oudendam bij Woerdense Verlaat is als verblijfsrecreatiegebied aangegeven, conform de uitgangspunten van het bestemmingsplan.
- Naar aanleiding van de Intergemeentelijke Structuurvisie Boomteelt is:
  - o het PCT-terrein bij Rijnwoude naar het westen uitgebreid
  - o de bestaande sierteeltcontour in het gebied is gehandhaafd.
  - o De westelijke randweg Waddinxveen/Boskoop is als reservering opgenomen.
- Voorkomen van oprichting van nieuwe verspreid liggende glastuinbouwbedrijven buiten de concentratiegebieden. Deels door toepassing van de ruimte-voor-ruimte regeling om bestaande bedrijven te kunnen saneren. Verder de mogelijkheden van het 'papier glas' (wel bestemd, nog niet gerealiseerd) zoveel mogelijk beperken. Deze opgave is in Zuid-Holland beperkt (Bron: Scan papieren glas).



Kaart 4: uitsnede streekplan  
Oost, zonder aanduiding  
zoeklocatie  
glastuinbouwgebied



Kaart 5: uitsnede functiekaart, met  
aanduiding zoeklocatie glastuinbouwgebied

#### Nieuwe gebiedsopgave Goeree – Overflakkee / Hoeksche Waard

In de Zuid-Hollandse delta is sprake van een aantal ruimtelijke knelpunten. Deze zijn tijdens de vergadering van de Commissie Ruimte en Wonen van 13 mei 2009 door insprekers aan de orde gesteld. Voor deze gebieden lopen gebiedsateliers/procesafspraken die komende maanden moeten landen in de structuurvisie.

In de Hoeksche Waard zijn 11 knelpunten benoemd. In de PS vergadering van 24 juni 2009 is ingestemd met anticipatie op de Provinciale Structuurvisie voor 5 van de 11 ruimtelijke knelpunten in de Hoeksche Waard. Het betreft de ontwikkelingen op de volgende locaties:

- woningbouw Evides te 's-Gravendeel;
- ontwikkeling locatie Rustenburg te Puttershoek;
- Gereformeerde Gemeente Puttershoek;
- vrachtwagenparkeerplaats 's-Gravendeel;
- Hoogerwerf Oost te Oud-Beijerland.

Voor de overige 6 zijn procesafspraken gemaakt met de regio. Deze hebben met name betrekking op de inpassing van uitbreidingen van kernen in de meest kwetsbare delen van het Nationaal Landschap en de bedrijventerreinprogramming. Dit zal in een later stadium in de structuurvisie worden meegenomen.

Voor Goeree-Overflakkee heeft de provincie samen met de gemeenten de opgaven gedefinieerd waar het eiland voor staat. De opgaven worden vertaald naar zes streefbeelden waaraan een eerste aanzet voor een uitvoeringsprogramma wordt gehangen. Concreet betreft het vooral gebiedsontwikkelingen. Het is de intentie om de uitkomsten van de werkateliers, zodra die door de regio worden gedragen en de vier afzonderlijke colleges van burgemeester en wethouders hierover een positief besluit hebben genomen, in de structuurvisie in te brengen.

#### Natuur

In de structuurvisie is voor de ecologische verbindingen (EHS) meer evenwicht gebracht tussen de ambities en de financiële middelen tot het jaar 2020. Dit heeft geleid tot een (deel)programma dat realistisch en uitvoerbaar is. Verbindingen die geen provinciale verantwoordelijkheid zijn, een geringe ecologische effectiviteit hebben en waarvan de financiële haalbaarheid gering is zijn vervallen. Hiermee zijn 37 verbindingen en 3 gedeeltelijke verbindingen geschrapt. In vergelijking met de ecologische verbindingen zoals vastgelegd in bestaand beleid (de streekplannen) is de ambitie gedaald van 900 ha naar ongeveer 480 ha. Over deze aanpassing is gesproken in de statencommissie Groen, Water en Milieu.

#### Contourenbeleid

De bebouwingscontouren zijn opgenomen op de functiekaart en de kaart die hoort bij de Verordening Ruimte. Deze laatste kaart heeft doorwerking naar gemeentelijke plannen. Voor de

gehele provincie zijn bebouwingscontouren vastgelegd, dit was nog niet in alle streekplannen het geval. Ook zijn in een aantal specifieke gevallen de contouren gewijzigd. Voor wat betreft de gebiedsspecifieke contouraanpassingen wordt verwezen naar paragraaf 2.5

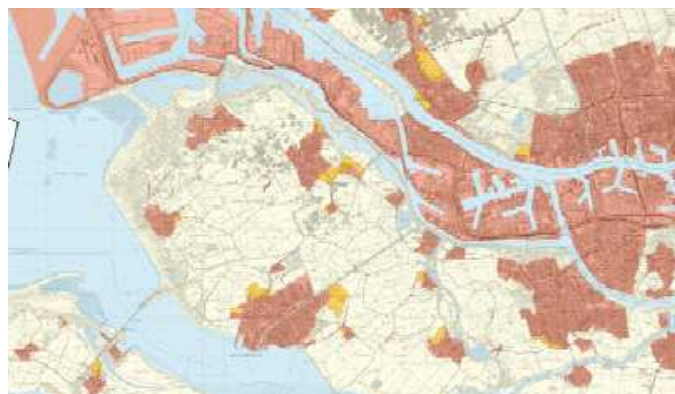
In de streekplannen West en Oost waren per kern contouren aangegeven. Deze zijn overgenomen in de ontwerpstructuurvisie, inclusief recente plannen waar GS in het kader van de totstandkoming van de ontwerp – PSV mee heeft ingestemd. Voor Zuid-Holland Zuid en Rijnmond geldt dat er geen contouren op de streekplankaart waren gedefinieerd, voor de bebouwingscontouren op de functiekaart is uitgegaan van het bestaande bebouwde gebied inclusief de aanpassingen die afkomstig zijn van door de provincie goedgekeurde plannen.

De streekplannen hadden verschillende regelingen met betrekking tot sportvelden (soms binnen, soms buiten de contour). In de ontwerpstructuurvisie is een eenduidige regeling toegepast: sportvelden die met drie of meer zijden grenzen aan onbebouwd gebied blijven buiten de contour. In kwetsbare gebieden geldt dit ook voor sportvelden die met twee zijden grenzen aan onbebouwd gebied. In overige gevallen worden sportvelden opgenomen binnen de contour. Dit om te voorkomen dat sportvelden die op te kwetsbare locaties liggen kunnen worden bebouwd.

Op onderstaand kaartbeeld wordt het verschil in benadering duidelijk gemaakt. Links is een uitsnede gemaakt van de kaart behorende bij het streekplan RR2020, rechts een uitsnede van de kaart zoals die is opgenomen in de Verordening Ruimte.



Kaart 6. Uitsnede streekplan RR2020, huidige systematiek bebouwing



Kaart 7. Uitsnede kaart Verordening Ruimte, systematiek van bebouwingscontouren

### Water

Er is voor gekozen de aangewezen waterbergingsgebieden op de functiekaart met een symbool aan te geven. Ten behoeve van de digitale weergave is een kaartbeeld gemaakt waarop ook de gebiedsbegrenzing is weergegeven. Hiermee wordt zowel de locatie als de begrenzing scherp weergegeven.

Op onderstaand kaartbeeld is het verschil weergegeven tussen de kaart uit het streekplan Zuid – Holland West en de functiekaart behorende bij de PSV. Het betreft hier de ontwikkeling van de Nieuwe Driemanspolder.





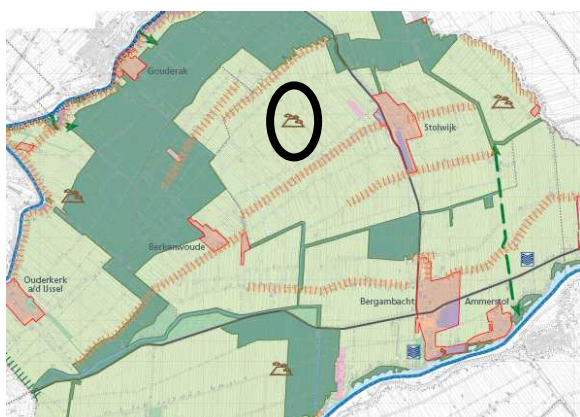
Kaart 8. Uitsnede streekplan Zuid – Holland West. De Nieuwe Driemanspolder is duidelijk afgebakend opgenomen op de kaart.



Kaart 9. Uitsnede functiekaart. De Nieuwe Driemanspolder is als symbool opgenomen op de kaart.

#### Stiltegebieden / gebieden met relatieve rust

Stiltegebieden zijn op kwaliteitskaart aangegeven. In de streekplannen werden deze gebieden op de plankaart aangeduid als milieubeschermingsgebied voor stilte. Door de aanduiding op te nemen op de kwaliteitskaart wordt duidelijk gemaakt dat het gaat om een kwaliteit en niet zozeer om een functie. Op onderstaand kaartbeeld is het verschil tussen de streekplanmethodiek en de structuurvisie goed te zien.



Kaart 10. Uitsnede streekplanherziening Veenweidepact. De kwaliteitsaanduiding stiltegebied is opgenomen op de streekplankaart



Kaart 11. Uitsnede kwaliteitskaart PSV, de stiltegebieden worden nu daadwerkelijk als kwaliteit gezien

Daarnaast wordt in de PSV gesproken over relatieve rustgebieden. De relatieve rustgebieden liggen dicht bij de stad. Er is een zekere rust, die vanwege de drukke stad als zodanig wordt ervaren. Deze gebieden zijn niet als zodanig op de kaart weergegeven.

## 2.5 *Gebiedsspecifieke wijzigingen*

Naast de algemene inhoudelijke thema's is er op gebiedsniveau een aantal wijzigingen doorgevoerd. Het betreft hier wijzigingen die allemaal geaccordeerd zijn door Gedeputeerde Staten en/of Provinciale Staten. Op de regionale uitsneden, die zijn bijgevoegd als bijlage bij dit document, is de ligging van de locaties te zien.

### Zuid – Holland West

- Op basis van het Intergemeentelijk Structuurplan Greenport Bollenstreek, waarmee door de provincie in hoofdlijnen is ingestemd, zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd:
  - o Bij de gemeente Noordwijk is de locatie Bronsgeest Noord binnen de contour gelegd, conform de gebiedsuitwerking Haarlemmermeer - Bollenstreek. De ontwikkeling van deze woningbouwlocatie past binnen de uitgangspunten van het provinciaal beleid ten aanzien van woningbouw in de regio Holland Rijnland in combinatie met de aanleg van de RijnGouweLijn – West.
  - o Dit geldt ook voor de ontwikkeling en/of uitbreiding van de bedrijventerreinen Oosthoutlaan (Sassenheim), Greenib (Warmond), Delfweg (Hillegom) en 's Gravendamseweg (Noordwijkerhout). In het ISP is in voldoende mate nut en noodzaak van deze ontwikkelingen inzichtelijk gemaakt in relatie tot de economische ontwikkeling van Holland – Rijnland.
  - o De uitbreiding van de Keukenhof wordt met de PSV mogelijk gemaakt.
- De haven van Scheveningen is veranderd van bedrijventerrein in stads- en dorpsgebied. Hiervoor is gekozen gelet op de voornemens van de gemeente Den Haag om dit gebied te herontwikkelen naar een gemengd gebied met daarin de functies wonen, recreatie en toerisme en bedrijvigheid. Dit past binnen het provinciaal beleid waar het gaat om de ontwikkeling van Scheveningen als recreatieve trekker in Zuid-Holland.
- Kijkduin is op de kaart opgenomen als transformatiegebied, gelet op de wens van de gemeente Den Haag om dit gebied te herstructureren en het stedelijke gebied uit te breiden. In de structuurvisie wordt de herontwikkeling onder voorwaarden mogelijk gemaakt.
- Binckhorst is op de kaart opgenomen als transformatiegebied, gelet op de wens van de gemeente Den Haag om dit gebied ingrijpend te transformeren naar een hoogstedelijk gebied. Dit past binnen de provinciale ambitie om te komen tot hoogstedelijke verdichting.
- De Vlietzone zal zich verder ontwikkelen als onderdeel van het stedelijk gebied van Haaglanden. Hier komt het karakter van Haaglanden tot uiting: een gebied waarin dynamische stedelijke gebieden en rustige woon- en recreatiegebieden op korte afstand

van elkaar te vinden zijn. In het streekplan Zuid-Holland West is de Vlietzone aangemerkt als streekplanuitwerking (in samenhang met de A12-zone). Daarnaast is de Vlietzone opgenomen in de zogeheten Studiezone. Hiermee is reeds in het streekplan aangegeven dat de Vlietzone voor transformatie in aanmerking komt. Minstens een derde van het gebied wordt ontwikkeld tot robuust en aantrekkelijk gebied voor groen, natuur, recreatie en sport. Dit in relatie tot verbinding met Midden-Delfland en Vlietlanden (Zweth-Vlietzone). Een en ander zal worden uitgewerkt in een integrale gebiedsvisie, op te stellen door Den Haag in samenwerking met de gemeenten Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. In het streekplan Zuid-Holland West is de Vlietzone aangemerkt als streekplanuitwerking (in samenhang met de A12-zone). Daarnaast is de Vlietzone opgenomen in de zogeheten Studiezone. Hiermee is reeds in het streekplan aangegeven dat de Vlietzone voor transformatie in aanmerking komt. Op de functiekaart is de Vlietzone thans aangeduid als transformatiegebied, met daarbij de aanduiding Zoeklocatie stedelijk gebied. Concreet

#### Zuid – Holland Oost

- Voor Zuid-Holland Oost zijn de contouren aangepast voor de volgende gebieden.
  - o De bebouwingscontouren van Nieuwveen, Nieuwkoop, Noorden, Ter Aar en Langeraar zijn verlegd om de bouw van 330 woningen mogelijk te maken. Voor nog eens 100 woningen wordt nog naar ruimte gezocht. Dit in verband met de afspraken over de transformatie van het glastuinbouwgebied Noordse Buurt naar natuur.
  - o De bebouwingscontour bij Schelluinen is aangepast, conform de wens die de gemeente Giessenlanden heeft uitgesproken naar aanleiding van de ontwikkeling van het transportcentrum “Schelluinen – West”. Het gaat hier om het in- en uitdeuken van de contouren, waarbij het oppervlakte stedelijk gebied per saldo gelijk is gebleven.
  - o De bebouwingscontouren bij Oud-Alblas en Wijngaarden zijn verruimd conform het besluit van PS over het verzoek van de gemeente Graafstroom.
- Streekplan Oost kende te ontwikkelen gebieden binnen de contouren. Deze konden onder voorwaarden voor verstedelijking benut worden. Deze gebieden zijn in de PSV niet langer als zodanig opgenomen maar benoemd als bestaand stedelijk gebied/binnenstedelijk gebied.
- In het Groene Hart is op de kaart Gebiedsgerichte beleidsstrategieën tot 2020 een Transformatiezone, zoekgebied voor verstedelijking in combinatie met versterking landschapsstructuur aangeduid/toegevoegd.
- Bij Hardinxveld (Het Oog) en Gorinchem (Papland) zijn transformatieaanduidingen toegevoegd op basis van afspraken in de Transformatievisie Merwedezone.

## RR2020

- Er is voor gekozen de arcering transformatiegebied voor het haven- en industriegebied Rotterdam op een kleiner gebied te leggen. Dit heeft te maken met een wijziging in systematiek. De te herstructureren gebieden vallen thans onder de aanduiding Mainport Rotterdam, de arcering transformatiegebied heeft slechts betrekking op gebieden die daadwerkelijk voor 2020 voor transformatie in aanmerking komen.
- Het bedrijventerrein Albrandswaard Noord/Eemhaven Zuid is nu aangegeven als tot Mainport Rotterdam behorend terrein. Dit terrein was in RR2020 aangemerkt als droog havengerelateerd bedrijventerrein, gelet op de samenhang met de Mainport Rotterdam is een overeenkomstige aanduiding gewenst.
- Bij Hellevoetsluis en Brielle is de contour op een dusdanige wijze vormgegeven dat wordt aangesloten op onlangs door GS goedgekeurde ruimtelijke plannen.
- Park Deltapoort wordt als groenontwikkeling toegevoegd naast de 600 ha in het kader van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam.
- Op de functiekaart is op/bij de Maasvlakte de aanduiding zoeklocatie windpark toegevoegd, conform de uitgangspunten van het energiebeleid van de provincie waar het gaat om het meer concentreren van windmolens.

## Zuid – Holland Zuid

Naast hetgeen in paragraaf 2.4 is opgemerkt ten aanzien van de ruimtelijke knelpunten in de Hoeksche Waard en op Goeree-Overflakkee zijn de volgende specifieke wijzigingen doorgevoerd:

- Bij de Drechtsteden was sprake van verstedelijkingscontour, deze is vervangen door bebouwingscontouren.
- Gelet op het ontbreken van een motivering ten aanzien van de gevraagde extra ruimte van 32 ha ten behoeve van lokale bedrijvigheid in de Hoeksche Waard, is slechts ingestemd met bedrijventerreinlocaties tot een programma van 130 ha en niet met de gewenste 162 ha.
- Hoeksche Waard: Arcering voor transformatiegebied in de noordrand is vervangen door de aanduiding Zoeklocatie bedrijventerrein.
- Drechtsteden, Dordtse Kil IV (ook aangeduid als Dordtse Westelijke oever), van zoeklocatie verandert in Bedrijventerrein plus zoeklocatie binnen de contour. Driehoek tussen Betuweroute en Betuwelijn bij Sliedrecht van agrarisch gebied in bedrijventerrein verandert, conform de afspraken die gemaakt zijn in het kader van de Transformatievisie Merwedezone. In deze transformatievisie is in voldoende mate aannemelijk gemaakt dat de ontwikkeling van een bedrijventerrein ter plaatse noodzakelijk is en ingepast kan worden.
- Vermeld wordt het verzilten van het Volkerak-Zoommeer en het bezien van de gevolgen hiervan voor de zoetwatervoorziening van Goeree-Overflakkee, Voorne Putten en het Westland (pijpleiding van Brielse Meer naar Delfland).
- Op Goeree-Overflakkee aangegeven mogelijkheden voor golfbanen zijn vervallen. Golfbanen zijn niet langer als afzonderlijke functie benoemd maar vallen binnen de aanduiding recreatiegebied.
- Zoeklocatie windpark toegevoegd op Goeree-Overflakkee, conform de ambities die de provincie heeft op het gebied van duurzame energie.

## 2.3 Kaarten

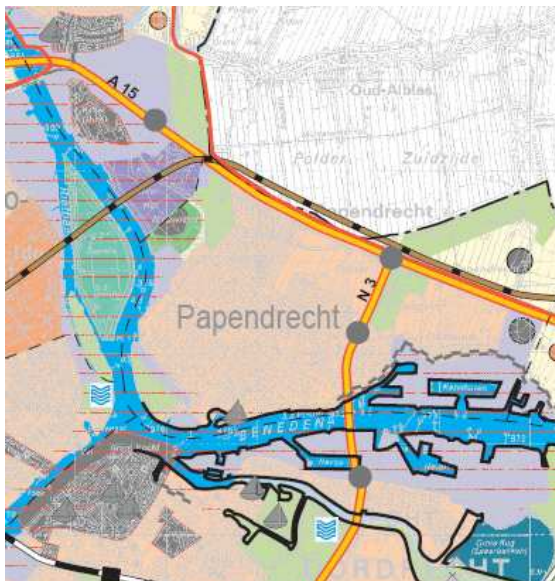
Bij de streekplannen hoorde een streekplankaart waarop diverse aspecten, functies maar ook bijvoorbeeld kwaliteiten waren weergegeven. In de ontwerpstructuurvisie zijn functies en kwaliteiten op twee afzonderlijke kaarten weergegeven. Er is een keuze gemaakt in sturen op provinciaal niveau, wat leidt tot kaarten op een hoger abstractieniveau. Wel is een aantal onderwerpen in de voorontwerpverordening benoemd waarop de provincie strikt wil sturen, deze onderwerpen zijn op detailkaarten behorende bij de verordening opgenomen. Tevens zijn de gebiedskwaliteiten opgenomen op een afzonderlijke kaart, de kwaliteitskaart. Opgemerkt wordt dat, in het kader van de digitale verplichtingen uit het Besluit ruimtelijke ordening, de structuurvisie digitaal wordt aangeboden. Dit maakt dat het raadplegen van het kaartmateriaal, na inzoomen, nauwkeuriger zal zijn dan het huidige kaartmateriaal. Dit is inherent aan digitalisering.

### Functiekaart versus streekplankaart

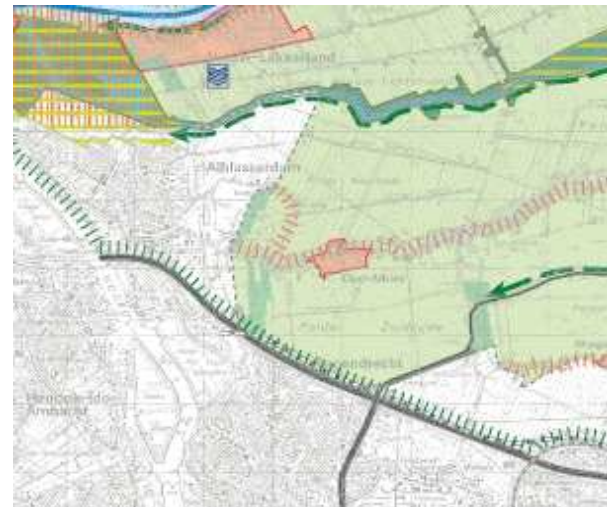
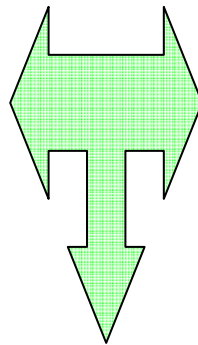
De belangrijkste wijziging is dat er nu voor het gehele grondgebied van Zuid-Holland gewerkt wordt met één kaartsystematiek. Weliswaar is er door middel van aanduidingen op de kaart een aantal gebiedsspecifieke ontwikkelingen benoemd, maar er is een veel grotere mate van eenduidigheid te zien op de kaart. Daarnaast worden op de functiekaart geen kwaliteitsaspecten meer benoemd.

De veranderde kaartsystematiek komt het beste tot uitdrukking op het snijvlak van twee voormalige streekplangebieden. Daarom is op onderstaand kaartbeeld te zien hoe de streekplannen Zuid en Oost worden vertaald naar een eenduiding kaartbeeld waar het gaat om de functiekaart behorende bij de PSV.





Kaart 12. Uitsnede streekplan Zuid-Holland Zuid op de grens met het streekplan Zuid-Holland Oost



Kaart 13. Uitsnede streekplan Zuid-Holland Oost op de grens met het streekplan Zuid-Holland Zuid



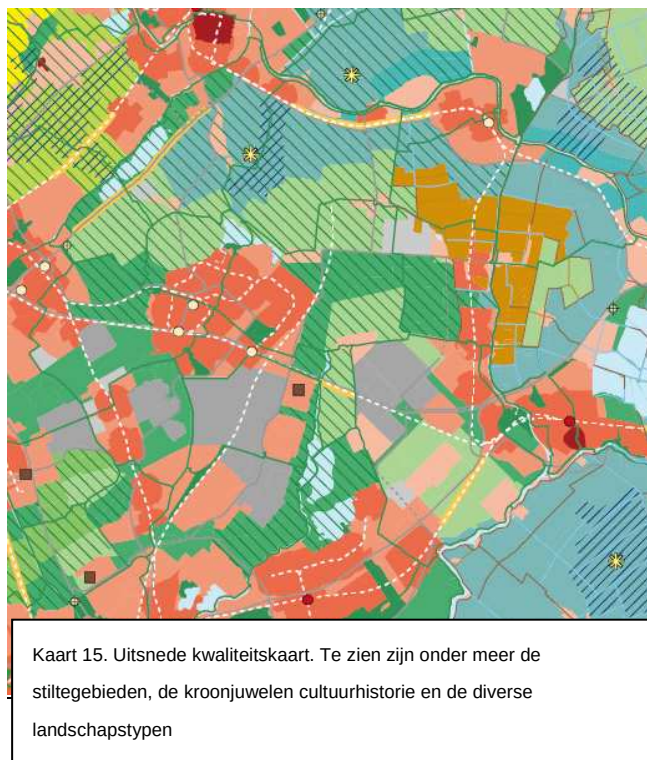
Kaart 14. Uitsnede functiekaart, duidelijk is te zien dat er sprake is van een meer eenduidige kaartsystematiek

### Kwaliteitskaart

Een belangrijke wijziging in het provinciaal ruimtelijk beleid is het sturen op kwaliteiten in combinatie met het sturen op functies. Om dit handen en voeten te geven is er voor gekozen een kwaliteitskaart op te nemen in de structuurvisie. Een uitsnede van de kwaliteitskaart is ter illustratie opgenomen. Met het opnemen van deze kaart wordt invulling gegeven aan de toenemende aandacht voor kwaliteit in de ruimtelijke ordening. Bij de uitvoering van de structuurvisie zal de ruimtelijke kwaliteit mede leidend zijn. Enkele specifieke bijzonderheden op de kaart zijn:

- o Er wordt gewerkt vanuit de verschillende landschapstypologieën die Zuid-Holland rijk is;
- o De diverse lijnelementen die in belangrijke mate bijdragen aan de ruimtelijke kwaliteit van Zuid-Holland zijn expliciet benoemd, onderverdeeld naar bebouwingslinten, dijken en kaden en kreken, vaarten en weteringen.
- o Er wordt gewerkt met cultuurhistorische kroonjuwelen, hiermee worden de gebieden met zeer belangrijke cultuurhistorische waarden aangeduid;

Een uitsnede van de kwaliteitskaart is hieronder ter illustratie opgenomen. Waarneembaar zijn de stiltegebieden, de kroonjuwelen en diverse landschapstypen.



## 2.7 Verordening Ruimte

Gelijktijdig aan de ontwerpstructuurvisie is de voorontwerpverordening Ruimte gepresenteerd. Met dit instrument worden de belangen die daarom vragen direct juridisch geborgd. Gelet op de doorwerking van dit instrument is er daarom voor gekozen terughoudend om te gaan met dit instrument.

Er is fundamentele kritiek geuit op de voorontwerpverordening uit april 2009, zowel qua inhoud als qua systematiek. Dit heeft ertoe geleid dat de verordening grondig is aangepast, conform het volgende systeem:

- o een systeem waarbij zo min mogelijk gebruik wordt gemaakt van ontheffingen;
- o als het beleidskader helder is, wordt de ruimtelijke afweging bij de gemeente neergelegd;
- o er worden geen onderwerpen opgenomen waarvan het beleid nog in ontwikkeling is;
- o onderwerpen die op een andere plek al afdoende geregeld zijn via wet- of regelgeving worden niet opgenomen;
- o er zijn alleen zaken uit de AMvB Ruimte opgenomen waarover wij geen discussie meer hebben met het Rijk.

In de Verordening Ruimte is in grote mate aangesloten op bestaand beleid. Er zijn in zeer beperkte mate nieuwe regelingen opgenomen. In het navolgende wordt een onderscheid gemaakt tussen bestaande regelingen en nieuwe regelingen.

### Bestaand beleid

De volgende regelingen zijn gebaseerd op bestaand beleid:

- o **Bebouwingscontouren.**  
In de streekplannen West en Oost zijn contouren een bekend begrip. Door middel van het vastleggen van bebouwingscontouren wordt een duidelijke grens getrokken waarbinnen verstedelijking plaats mag vinden. Aangezien het sturen op verstedelijking een belangrijk provinciaal belang is zijn voor geheel Zuid – Holland bebouwingscontouren in de verordening opgenomen.
- o **Landelijk Wonen**  
In diverse streekplannen zijn locaties aangewezen waar, buiten de bebouwingscontour, woningbouwontwikkeling mogelijk is anders dan woningbouw op basis van de regeling Ruimte-voor-Ruimte en de regeling Nieuwe Landgoederen. Met de regio's wordt nog overleg gevoerd over de verdere verankering van deze ontwikkelingen.
- o **EHS**  
De aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur is een wezenlijk provinciaal belang. Daarom is de begrenzing van de EHS vastgelegd, waarbij nadrukkelijk een nadere afweging is gemaakt om een betere balans te krijgen tussen de ambities en de beschikbare financiële middelen.

- o Agrarische bebouwing  
In de nota Regels voor Ruimte was al een regeling opgenomen ten aanzien van bebouwing in het buitengebied, vrijkomende agrarische bebouwing, etc. Deze regeling wordt in de verordening gecontinueerd.
- o Kantoren  
Ook het kantorenbeleid is gestoeld op bestaand beleid. Wel heeft er een nadere afweging plaatsgevonden waar het gaat om de locaties waarop het beleid van toepassing is.
- o Bedrijventerreinen  
Voor wat betreft de regeling met betrekking tot bedrijventerreinen wordt het bestaande beleid doorgezet. Dit houdt onder meer in dat bedrijventerreinen qua categorisering de hoogst mogelijke categorie mogelijk dienen te maken en dat het verlies aan bedrijventerrein gecompenseerd dient te worden.
- o Detailhandel  
Ook het detailhandelsbeleid is gestoeld op het beleid zoals opgenomen in de nota Regels voor Ruimte, inclusief de herzieningen hiervan. Dit maat dat dezelfde uitgangspunten van toepassing blijven.
- o Waterkeringen  
Ten aanzien van de waterkeringen is de regeling uit de nota Regels voor Ruimte expliciet overgenomen.
- o Externe Veiligheid  
De regeling ten aanzien van externe veiligheid is gebaseerd op de nota Regels voor Ruimte, met dien verstande dat er een verduidelijking heeft plaatsgevonden ten opzichte van het beleid uit de nota.
- o Molenbiotoop  
De regeling ten aanzien van de molenbiotoop is één op één overgenomen uit de nota Regels voor Ruimte.

#### Nieuw beleid

- o Landgoederenbiotoop  
Ten behoeve van de bescherming van de in Zuid – Holland aanwezige landgoederen wordt beoogd in de verordening de landgoederenbiotoop op te nemen. Aangezien nog onvoldoende duidelijkheid bestaat over de invulling hiervan is besloten dit artikel nu nog leeg te laten.

### Beëindigd beleid uit de nota Regels voor Ruimte

Twee belangrijke criteria die hebben geleid tot het beeindigen van een aantal beleidsregels uit de nota Regels voor Ruimte zijn.

- o er worden geen onderwerpen opgenomen waarvan het beleid nog in ontwikkeling is;
- o onderwerpen die op een andere plek al afdoende geregeld zijn via wet- of regelgeving worden niet opgenomen;

Dit heeft er in geresulteerd dat:

- o alle procesvereisten uit de nota Regels voor Ruimte zijn komen te vervallen, met name aangezien deze niet als zodanig afdwingbaar zijn via een verordening;
- o inhoudelijke beleidsregels met betrekking tot milieuhygiëne voor een groot gedeelte zijn komen te vervallen aangezien deze al op een andere wijze in wet- en regelgeving verankerd zijn (denk aan luchtkwaliteit, geluidhinder, bodemkwaliteit);
- o beleidsregels met betrekking tot archeologie zijn komen te vervallen, wel is in de PSV een passage gewijd aan archeologie. Hiermee wordt benadrukt dat archeologie wel als een provinciaal belang wordt gezien, maar dat de bescherming van archeologische waarden in wet- en regelgeving al afdoende is geregeld. Opnemen in de Verordening Ruimte is daarmee overbodig.

## **4. Bijlagen**

## **Bijlage 1. Kaartbeelden functiekaart en kwaliteitskaart**



## 

### 

- Stedelijk gebied
- Dorpsgebied
- Stedelijk gebied / dorpsgebied met hoogwaardig openbaar vervoer
- Stedelijk park

- Zoeklocatie stedelijk gebied
- Zoeklocatie landelijk wonen
- Internationaal centrum
- Bovenregionaal centrum
- Regionaal centrum
- Toeristisch centrum
- Kenniscentrum
- Bedrijventerrein Marport
- Bedrijventerrein

- Zoeklocatie bedrijventerrein
- Glastuinbouwbedrijfsgebied / Greenport
- Glastuinbouwgebied
- Zoeklocatie glastuinbouw
- Transformatiegebied

#### 

##### 

- Overig (internationaal openbaar vervoer-net)
- Stedenbaan
- (Boven)regionaal openbaar vervoer-net
- Stedenbaan
- Regionale railverbinding
- Regionale verbinding (voorlopig bus)

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

- Agrarisch landschap
- Agrarisch landschap - inspelen op bodemdaling
- Agrarisch landschap - verbrede landbouw
- Agrarisch landschap - inspelen op verzilting
- Provinciaal landschap
- Agrarisch landschap - bollenleef / Greenport
- Agrarisch landschap - boom- en sierteelt / Greenport
- Boom- en sierteeltgebied PCT-terrein / Greenport

#### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

##### 

#####



## Kwaliteitskaart 2020 ontwerp 22-09-2009

### Legenda

- Stedelijk gebied
- Dorpsgebied
- Stedelijk gebied / dorpsgebied met hoogwaardig openbaar vervoer
- Hoogstedelijk (centrum)gebied
- Historische kern
- Stedelijk park
- Internationaal centrum
- Bovenregionaal centrum
- Regionaal centrum
- Kenniscentrum
- Toeristisch centrum
- Mainport
- Glasuurbouwlandschap
- Openbaar vervoer-net
- Goederenspoor
- Wegennet
- Snelweg- en openbaar vervoer-panorama
- Studiezone kustuitbreiding
- Zandmotor Delflandse Kust

### Landschappen

- Recreatielandschap
- Veerweidelandschap
- Plassenlandschap
- Veerweide-krekenlandschap
- Droogmakerijlandschap
- Landgoederenlandschap
- Siersteil-veenlandschap
- Bollenteil-zanderijenlandschap
- Duinlandschap
- Schurvelingenlandschap
- Zeekleipolderlandschap
- Veerpolderlandschap
- Rivierenlandschap
- Buitendijks natuurlandschap
- Provinciaal landschap

### Groenblauw netwerk

- Kenmerkende landschapselementen
- (Cultuurhistorisch waardevol) bebouwingslint
- Dijk met (cultuurhistorisch waardevol) bebouwingslint
- Dijk, hoogteverschil
- Dijk met water (en bebouwingslint)
- Kade, tiendweg en duinweg
- Kreek, vaart en wetting

### Cultureel erfgoed

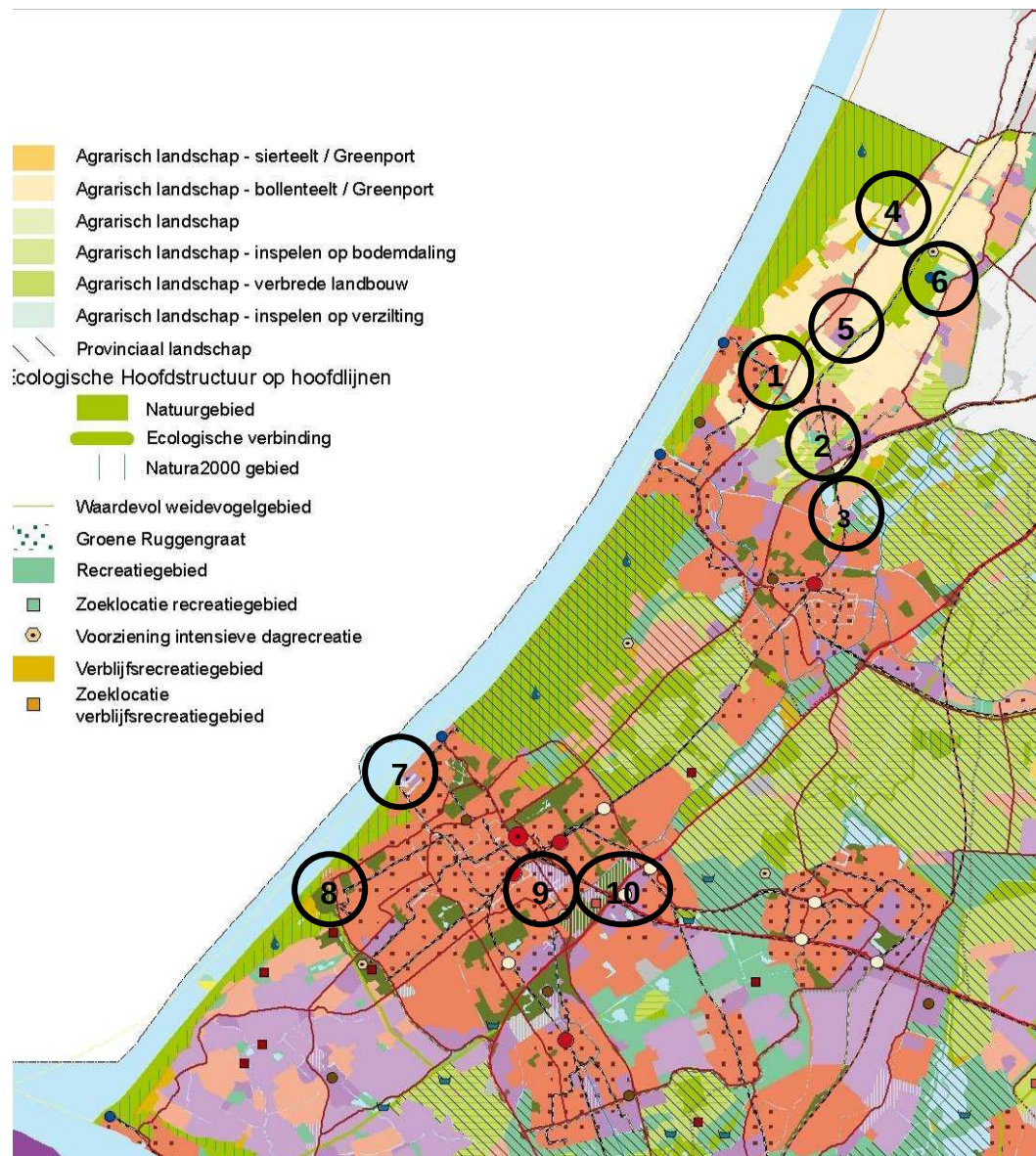
- Kroonjuweel
- Topgebied

### Overig

- Stillegebied
- Recreatietransferium
- Water
- Provinciegrens
- Bebouwing buiten Zuid-Holland

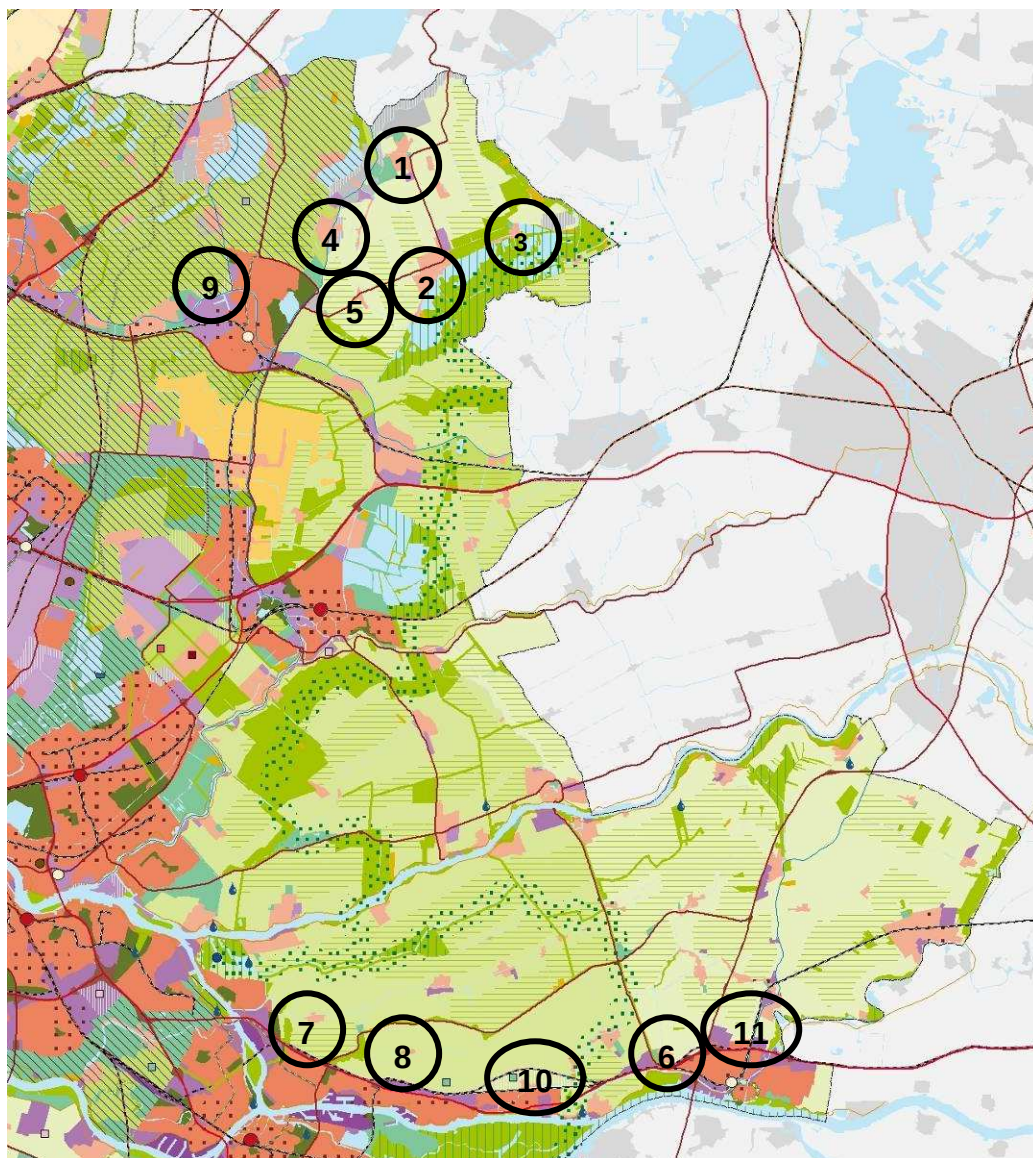
## **Bijlage 2. Kaartbeelden gebiedsspecifieke wijzigingen**





#### Overzicht gebiedsspecifieke wijzigingen West

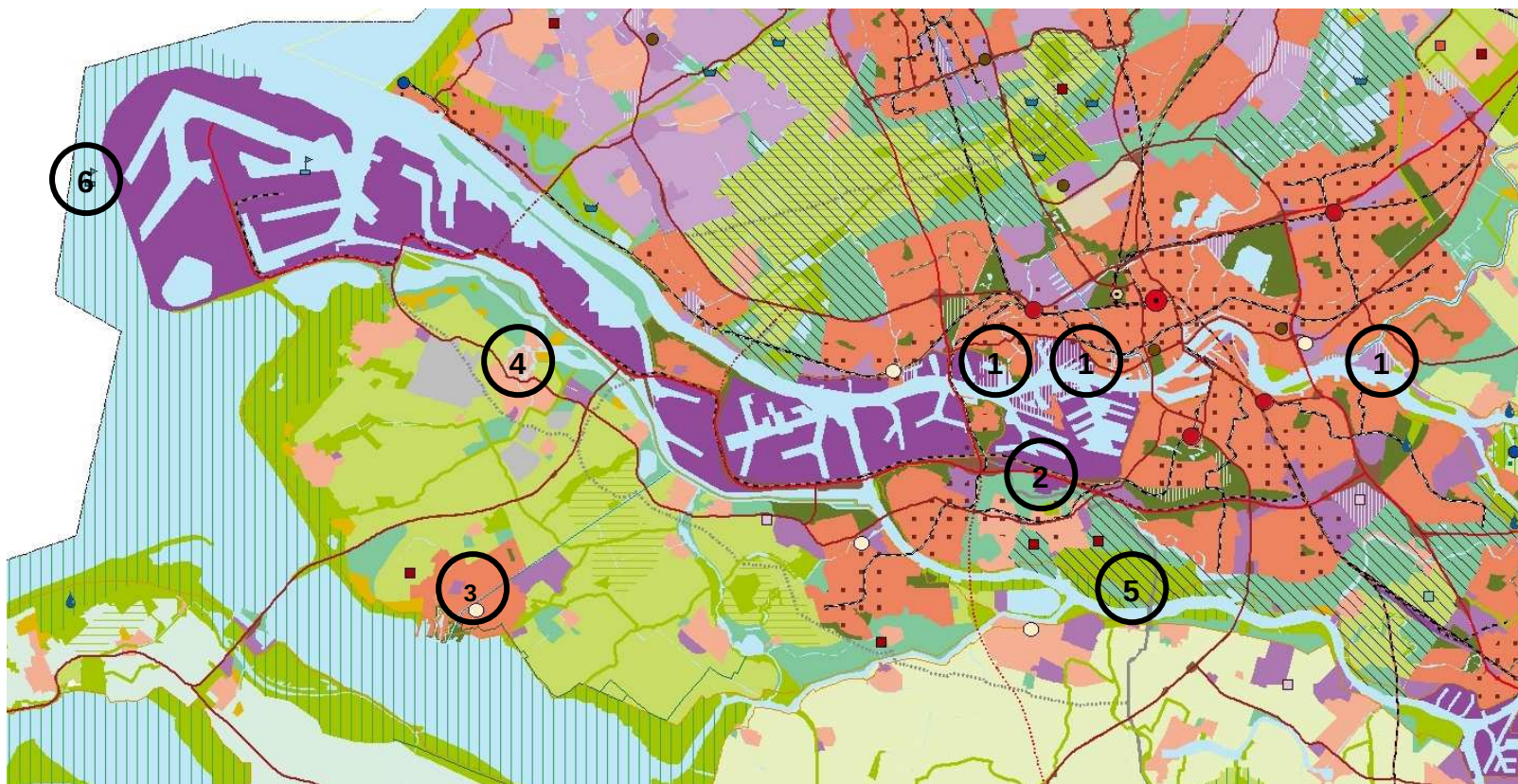
1. Bronsgeest Noord, Noordwijk
2. Bedrijventerrein Oosthoutlaan, Sassenheim
3. Bedrijventerrein Greenib, Warmond
4. Bedrijventerrein Delfweg, Hillegom
5. Bedrijventerrein 's Gravendamseweg, Noordwijkerhout
6. Uitbreiding Keukenhof
7. Haven Scheveningen
8. Transformatiegebied Kijkduin
9. Transformatiegebied Binckhorst
10. Transformatiegebied Vlietzone



#### Overzicht gebiedsspecifieke wijzigingen Oost

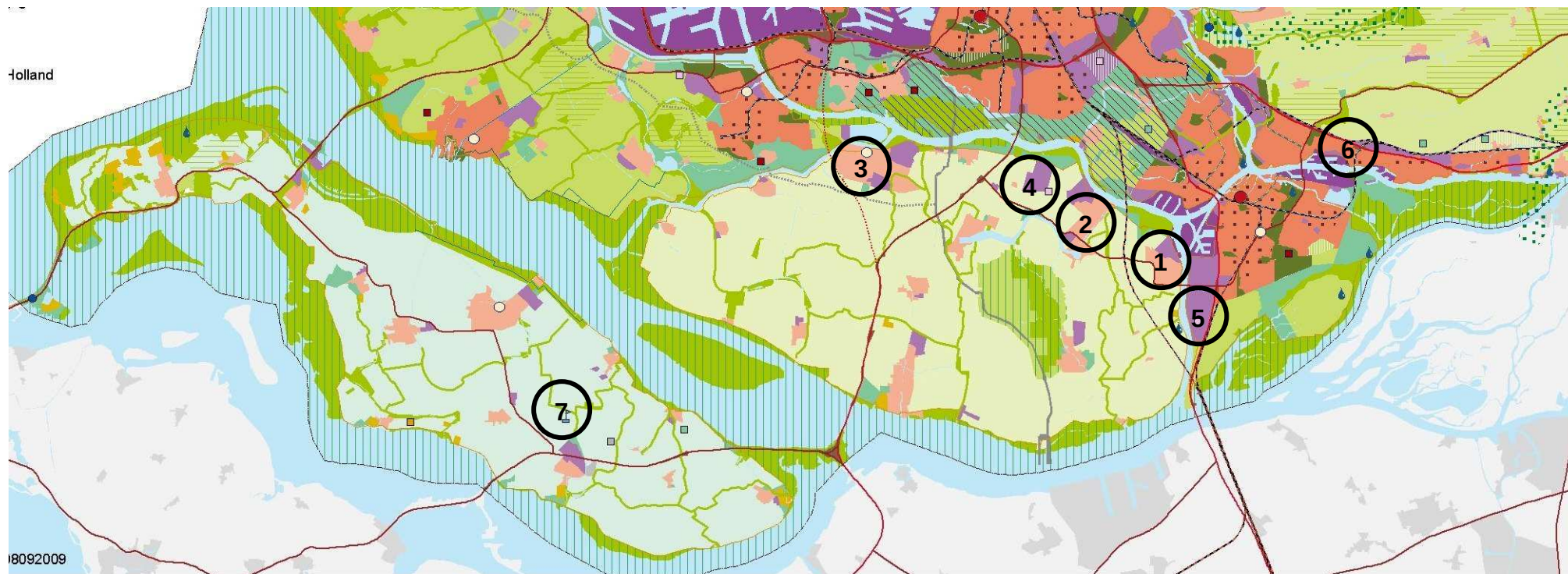
1. Bebouwingscontour Nieuwveen
2. Bebouwingscontour Nieuwkoop
3. Bebouwingscontour Noorden
4. Bebouwingscontour Ter Aar
5. Bebouwingscontour Langeraar
6. Bebouwingscontour Schelluinen
7. Bebouwingscontour Oud-Alblas
8. Bebouwingscontour Wijngaarden
9. Transformatiegebied Gnephoek
10. Transformatiegebied Het Oog
11. Transformatiegebied Papland





Overzicht gebiedsspecifieke wijzigingen Rijnmond

1. Transformatiegebied Havengebied
2. Bedrijventerrein Albrandswaard Noord/Eemhaven Zuid
3. Bebouwingscontour Hellevoetsluis
4. Bebouwingscontour Brielle
5. Park Deltapoort
6. Maasvlakte, aanduiding zoeklocatie windpark.



#### Overzicht gebiedsspecifieke wijzigingen Zuid

1. Bebouwingscontour 's-Gravendeel
2. Bebouwingscontour Puttershoek;
3. Bebouwingscontour Oud-Beijerland.
4. Hoeksche Waard: Arcering voor transformatiegebied in de noordrand is vervangen door de aanduiding Zoeklocatie bedrijventerrein.
5. Drechtsteden, Dordtse Kil IV (ook aangeduid als Dordtse Westelijke oever), van zoeklocatie verandert in Bedrijventerrein plus zoeklocatie binnen de contour.
6. Driehoek tussen Betuweroute en Betuwelijn bij Sliedrecht van agrarisch gebied in bedrijventerrein verandert.
7. Zoeklocatie windpark toegevoegd op Goeree-Overflakkee.